

Miljö- och byggavdelningen

Smedjebacken kommuns svar på remiss gällande lagen om bostadsanpassningsbidrag

Inledning

Bakgrunden till Boverkets utvärderingsuppdrag är att såväl antalet ansökningar som antalet beviljade bidrag och bidragssummor har sjunkit under senare år. Regeringens uppdrag till Boverket har varit att belysa vad som hänt samt att redovisa orsaker till nedgången.

I uppdraget ingår att lämna förslag på åtgärder om Boverket finner hinder för att personer med funktionsnedsättning ska få tillgång till nödvändiga anpassningar i bostaden. Förslagen kan vara förslag på ändringar i lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.

Svar

I Smedjebackens kommun ligger lagen om bostadsanpassningsbidrag på miljö- och byggnadsnämndens ansvarsområde. Bostadsanpassningen kostar cirka 2,5 miljoner varje år i miljö- och byggnadsnämndens totala budget som är cirka 9 miljoner. Miljö- och byggkontoret har totalt 1 anställd som arbetar med lagen om bostadsanpassning.

Kontoret vill påpeka att även om antalet ärenden är mindre än tidigare är budgetposten lika hög, till och med ännu högre än tidigare, beroende på personalkostnader, materialpriser osv.

Nämnden finner det intressant att läsa hur arbetsterapeuterna svarar i enkäten gällande att skriva intyg. I Boverkets enkät ställdes frågan om en person med funktionsnedsättning vill ha intyg för att ansöka om en åtgärd som arbetsterapeuten bedömer helt klart inte är bidragsberättigade. De flesta (81 procent) uppgav att de skriver intyg åt personen i ett sådant fall, men förklarar att åtgärden inte är eller högst osannolikt är bidragsberättigade. 6 procent skriver intyg utan kommentarer. Medan 13 procent låter bli att skriva intyg i ett sådant fall och förklarar varför.

Om arbetsterapeuterna lämnar ett intyg som man i förväg vet inte kommer vara bidragsberättigat, då lämnar de också över till en annan avdelning att handlägga och bedöma om bidrag beviljas eller inte. Nämnden ställer sig mycket frågande till varför man skriver ett intyg där man vet att bidrag inte kommer att beviljas och en handläggare på miljö- och byggkontoret får odsla tid på ett ärende där också den sökande behöver vänta på miljö- och byggnadsnämndens beslut (då det i de flesta kommuner är nämnden som får fatta negativa beslut).

Miljö- och byggavdelningen
Gunilla Skoog
gunilla.skoog@smedjebacken.se

Nämnden ser det problematiskt gällande bostadsanpassningslagen att den sökande har flera instanser att vända sig till. Arbetsterapeuternas roll och handläggarens roll på miljö och byggkontoret är ibland svåra att förstå. Den sökande kan hamna mellan stolarna i samband med att fylla i ansökan och få råd. Handläggarna på miljö- och byggkontoret är utbildade i lagen och är oftast bygglovshandläggare eller byggnadsinspektörer, de är inte socionomer, vilket kontoret bedömer oftast skulle behövas för rådgivning och service åt den sökande. Många kommuner brottas med detta bekymmer då handläggningen ofta kan ligga på ett miljö- och byggkontor (i mer än hälften av Dalarnas kommuner ligger bostadsanpassningen på miljö och byggkontoren).

En annan utmaning när bostadsanpassningen ligger på miljö- och byggkontor är ekonomin då intäkterna inom plan- och bygglagen får täcka upp för bostadsanpassningen i princip helt när kostnaden skenar. Det är mycket svårt att sätta rätt budget när det gäller bostadsanpassningen, det beror helt på vilka ärenden som inkommer. Detta gör att kontoret inte kan utöka eller utveckla bygglovsområdet alls, snarare skära ned på personal.

De ändringar som boverket föreslår är förstås förbättringar för den sökande och ska underlätta. Men tittar kontoret på förslagen utifrån miljö- och byggnadsnämndens perspektiv är detta problematiskt ur både ett handläggarperspektiv, och ur ett ekonomiskt perspektiv. Nedan är förslag till ändring i lagen inklistrat, under finns nämndens specifika kommentarer och synpunkter på Boverkets förslag.

4 § Ägare av ett flerbostadshus får överta rätten till bostadsanpassningsbidrag som har beviljats för anpassningsåtgärder i anslutning till en lägenhet som innehas med hyres- eller bostadsrätt. Detta gäller under förutsättning att bostadsanpassningsbidraget har beviljats i form av kontantbidrag enligt 16 § första stycket och att ägaren åtar sig att låta utföra de åtgärder som bidraget avser.

Denna paragraf skulle kunna underlätta bostadsanpassningsbidrag för ytor där övriga boenden också kan ha nytta av bostadsanpassningen, exempel är dörröppnare och hissar. Förslaget är bra.

Miljö- och byggavdelningen
Gunilla Skoog
gunilla.skoog@smedjebacken.se

5 § Bostadsanpassningsbidrag lämnas för att *byta, flytta, komplettera eller på annat sätt anpassa de fasta funktionerna* i och i anslutning till en bostad.

Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för *personen med funktionsnedsättning. Vid denna prövning ska behovet av förvaring av hjälpmedel beaktas.* Bidrag lämnas inte om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel som erbjuds av regionen eller kommunen enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Lag (2019:983).

Denna ändring tillkommer på grund av flyttbara rullstolsgarage inte blivit beviljade tidigare (i enlighet med domar). Ändringen är nödvändig för den sökande att kunna nyttja sin rullstol på ett korrekt sätt och för att inte behöva lämna tillbaka sitt hjälpmedel, men ur ett ekonomiskt perspektiv kommer detta bli mycket kostsamt för kontoret som redan har en ansträngd ekonomi. Om kommunen på något vis ska hitta ett återvinningsperspektiv på garagen kommer det att behövas en plats för dessa samt att någon har ansvaret för att tilldela dessa garage. Om inte det kommunala bostadsbolaget tar på sig att överta bostadsanpassningen kommer varje sökande att äga dessa garage. Nämnden ser en stor oro kring kostnaden för denna paragraf, då boverket bedömer att detta kan leda till kostnadsökningar för kommunsektorn som helhet på i storleksordningen 40–50 miljoner kronor årligen.

8 § Bostadsanpassningsbidrag lämnas inte om de sökta *åtgärderna skulle innebära ett avhjälpande av:*

1. byggnadstekniska brister,
2. eftersatt underhåll,
3. avsaknad av eller avsevärda brister i grundläggande bostadsfunktioner, eller
4. avvikelser från bygglagstiftningens krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Bedömningen av om det finns byggnadstekniska brister, eftersatt underhåll eller avsevärda brister i grundläggande bostadsfunktioner ska avse skicket före anpassningen utan beaktande av vilka åtgärder bidrag söks för.

Första stycket 4 tillämpas endast när ansökan gäller

1. ett en- eller tvåbostadshus som sökanden har låtit uppföra eller låtit utföra ändringar av,
2. en lägenhet som innehas med bostadsrätt och som sökanden har låtit utföra ändringar i, eller
3. en ägarlägenhetsfastighet som sökanden har låtit utföra ändringar i.

Denna bedömning sker redan idag av handläggaren.

Miljö- och byggavdelningen
Gunilla Skoog
gunilla.skoog@smedjebacken.se

Miljö- och byggavdelningen
Gunilla Skoog
gunilla.skoog@smedjebacken.se

§ 11 Bidrag lämnas för att reparera sådan anordning eller inredning som har installerats med stöd av bostadsanpassningsbidrag enligt denna lag eller motsvarande äldre bestämmelser om

1. anordningen eller inredningen är av tekniskt slag,
2. *anordningen eller inredningen främst är avsedd att tillgodose behov hos personer med funktionsnedsättning, eller*
3. anordningen eller inredningen har utsatts för onormalt slitage på grund av funktionsnedsättningen.

I fråga om anordning eller inredning av tekniskt slag lämnas bidrag även för besiktning och annat underhåll än reparation.

Ansökan görs av den som enligt 3 § ska ansöka om bostadsanpassningsbidrag eller av den som äger ett flerbostadshus och har övertagit en rätt till bostadsanpassningsbidrag för anordningen eller inredningen enligt 4 §.

Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för *en person med funktionsnedsättning*. Bidrag lämnas inte till *den som efter en särskild biståndsprövning beviljats och bor i sådan bostad som avses i 6 §.*

Reparationsbidraget utökas i och men denna paragraf om man läser boverkets kommentarer till lagförslaget. Nämnden ser inte positivt till detta då kostnaden inom området troligen kommer att öka.